

УДК 005.332.4

*Вареник В.М.,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту,
Піскова Ж.В.,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту
Університет імені Альфреда Нобеля*

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ: ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ SCRUM У МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ КЕЙСАХ

В умовах діджиталізації та розвитку технологій необхідним є перегляд поглядів до процесу навчання здобувачів різних спеціальностей. Сучасні студенти — покоління Z - це вже не ті, що були до COVID-19 і до повномасштабного вторгнення в Україну. Покоління Z - це покоління цифрових номадів, які цінують індивідуальність, самостійність і соціальну відповідальність. Для ефективного навчання здобувачів цього покоління необхідно використовувати інноваційні методи та створювати сприятливе середовище для саморозвитку. Сучасні студенти постійно навчались онлайн, використовуючи смартфони, соціальні мережі та інші гаджети, тому віддають перевагу візуальному контенту перед текстовим. У зв'язку з цим у них виникла проблема спілкування один з одним. Саме тому викладачі починають замислюватися про зміну методик навчання, адже зараз необхідно робити акцент на посилення таких навичок, як-от: комунікація, публічні виступи, критичне мислення, інноваційність, вміння спілкування, креативне розв'язання проблем, тайм-менеджмент тощо.

Розуміючи важливість використання інтерактивних методів навчання, що передбачають активну участь студентів, викладачі намагаються знаходити особливі підходи до кожного, бо кожен студент має свої інтереси, стиль навчання, сприйняття та засвоєння навчального матеріалу, тому важливо надавати індивідуальну підтримку. Це призводить до пошуку при викладанні сучасних практичних методик для розвитку не тільки теоретичних навичок, але і практичних. Такою методологією, на нашу думку, може бути методологія Scrum, яку переважно використовують в країнах ЄС.

Scrum - це гнучка методика, що дозволяє адаптуватися до змін. Команда може змінювати свій підхід до роботи залежно від конкретних обставин проекту.

Зазначену методику було використано для рішення міждисциплінарного кейсу, який проводився для студентів різних курсів. Спираючись на досвід проведення міждисциплінарних кейсів за методологією Scrum нами

запропоновано власне бачення етапів використання Scrum в міждисциплінарних кейсах. Застосування Scrum у навчальному кейсі включало сім етапів: визначення чіткого продукту/завдання власником продукту для команди; формування малочисельних (до 5 осіб) рандомних команд для ефективної комунікації та розподілу відповідальності, де роль Scrum-майстра відводилася старшокурсникам; створення беклогу продукту як списку завдань на спринт; планування спринтів з вибором завдань, розподілом ролей та визначенням термінів; демонстрація результатів кожного спринту власнику продукту; ретроспектива для обговорення ефективності роботи команди та пошуку шляхів покращення; та аналіз результатів кейсу з самоаналізом, визначенням зон розвитку та оцінюванням внеску кожного учасника Scrum-майстром для підвищення мотивації та відповідальності.

На основі запропонованих етапів використання гнучкої методології Scrum в міждисциплінарному кейсі нами розроблено алгоритм використання методології Scrum у міждисциплінарних кейсах та може сприяти розвитку таких навичок у здобувачів, як: планування та організація роботи, командна робота, розв'язання проблем, адаптація до змін, презентація результатів тощо.

Scrum розкриває свій потенціал через чіткий розподіл відповідальності: представник клієнта (власник продукту) фокусує зусилля, Scrum-майстер забезпечує злагоджену роботу, а самоорганізована команда розробки втілює ідеї в життя. Справжньою знахідкою для навчання є формування компактних команд (5 осіб), де студенти отримують унікальну можливість спробувати себе в різних амплуа, працюючи в тісній співпраці над спільним результатом протягом усього заняття.

Викладач в ролі фасилітатора освітнього процесу може брати активну участь у процесі, надаючи зворотний зв'язок та менторство команді. Крім того, залежно від формату навчання офлайн або онлайн, можна використовувати спеціальні digital-інструменти. Якщо практичне заняття проводиться в офлайн-форматі, розробляються картки, що дають можливість здобувачам більш сконцентровано підходити до розв'язання задач. Якщо ж навчання онлайн - можна використовувати такі інструменти, як Trello, Jira, Asana або Miro, які допоможуть здобувачам покращити ще й digital skills. Це дозволить спростити планування, відстеження прогресу та комунікацію між членами команди.

Міждисциплінарний підхід є важливим складником інтерактивних методів навчання. Саме методи активного навчання активізують самостійність думок тих, хто вчиться, залучають їх до процесу вироблення інформації, створюють атмосферу довіри та взаємодопомоги, роблять зацікавлених осіб активними суб'єктами навчання. Оскільки гнучка методологія Scrum дозволяє почувати себе комфортніше, з'являється можливість більш творчо підходити до

організації процесу навчання. Однак варто зауважити, що все-таки існують певні труднощі, які виникають під час підготовки та реалізації сценарію міждисциплінарного кейсу.

Основна проблема, що з'являється в процесі застосування інтерактивних технік, є недостатня кількість прикладних методичних розробок щодо розвитку економічного мислення, вивченні складного навчального матеріалу.

Запропоновані авторські методичні матеріали у вигляді міждисциплінарного кейсу із застосуванням елементів методології Scrum дозволяє побачити один складний процес, розбитий на декілька легших спринтів. Такий підхід викликає інтерес з обох боків учасників процесу і дозволяє роботу в командах (малих групах по 5 осіб).

Оцінка командної роботи учасниками виявила як позитивні аспекти (загальна задоволеність), так і зони для розвитку, зокрема в частині навичок співпраці. Критичним фактором, що вплинув на результативність, стала нестача часу, яка може свідчити про необхідність вдосконалення тайм-менеджменту та розподілу відповідальності в командах. Також було ідентифіковано прогалину в розумінні функціональних обов'язків між різними підрозділами, особливо виробничим.

УДК 336.76:005.59

Волинець І. Г.,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту,

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ПОВЕДІНКОВІ ЧИННИКИ ПРИЙНЯТТЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РІШЕНЬ

Відновлення функціонування фондових ринків є ключовим чинником стабілізації економічної системи будь-якої країни. Чим динамічніше відновлюється національна економіка та відновлюється доступ до інструментів, характерних для мирного часу, тим ефективніше забезпечується наповнення державного бюджету і тим сприятливішими стають умови для залучення інвестиційного капіталу у післявоєнний період.

Протягом останніх двох десятиліть у світовій економічній науці триває дискусія між прихильниками класичної теорії ринку капіталу та представниками нового підходу – поведінкових фінансів. Класична парадигма ґрунтується на припущенні про раціональність суб'єктів ринку. Під раціональністю мається на увазі здатність економічних агентів до об'єктивної оцінки доступної інформації та прогнозування ймовірності настання майбутніх подій на її основі.